

30% äädikhappe turustamise hea tava

Äädikaks on Eestis nimetatud äädikhappe (ehk etaanhappe) vesilahust, milles on tavapäraselt äädikhapet kuni 30%. Toidu valmistamiseks mõeldud äädikas on vee ja vähemalt 99,8% äädikhappe¹ segu. Äädikhapet saadakse etanooli kääritamise ja etanaali oksüdeerimise teel.

Eestis on toiduks traditsiooniliselt kasutatud 10% ja 30% äädikat. 30% äädikat on kasutatud enamasti toidu valmistamisel (nt marineerimisel), samuti on seda lahjendatud kujul söödud koos traditsiooniliste toitudega (nt sült).

Äädikhape on terava lõhnaga happeline vedelik, mis suuremal kontsentratsioonil kui 10% võib oskamatul käsitlemisel ohustada inimese tervist. Enamasti põhjustab lahjendamata äädika neelamine olenevalt selle kontsentratsioonist erineva raskusastmega söövitusi. Äädikaaurude sissehingamine kutsub esile tugeva kopsuärrituse, kusjuures samal ajal võivad kahjustada saada ka silmad. Nahale sattunud kange äädikas tekitab keemilise söövitushaava.

Selleks, et vähendada toidu valmistamiseks mõeldud 30% äädikhappe kasutamisega seotud terviseriske, tuleks selle turustamisel järgida järgmisi soovitusi.

Soovitused 30% äädikhappe vastutustundlikuks turustamiseks

Toote märgistusel võtta arvesse järgmisi elemente

- ❖ Toote nimetusena kasutada „30% äädikhape“ või „30% äädikhappe (vesi)lahus“ vms. Vältida nimetust „ädikas“.
- ❖ Märkida koostisosade loetelu järgmiselt.
 - „Koostisosad: vesi ja hape äädikhape“ või
 - „Koostisosad: vesi ja hape E 260“.
- ❖ Mitte kasutada sõnalist ega pildilist viidet toidule (nt mitte kasutada potte või panne ega toitu nagu kurk, tomat vms).
- ❖ Lisada mäрге „sobib lahjendatuna toidu valmistamiseks“.
- ❖ Lisada kasutusjuhise lahjendamise kohta.
- ❖ Lisada alljärgnev piktogramm:

¹ Toidu lisaainena kasutatav äädikhape peab vastama lisaaine E 260 kohta kehtestatud spetsifikatsioonile, mis on kirjas [Euroopa Komisjoni määruses \(EL\) nr 231/2012](#).

- ❖ Lisada tunnussõna „Ettevaatust!“.
- ❖ Lisada mürgistusteabekeskuse infonumber 16662² ja info, et õnnetuse korral helistada sel numbril või pöörduda arsti poole.
- ❖ Lisada järgmised hoiatused.
 - Põhjustab rasket nahasöövitust ja silmade kahjustust.
 - Hoida lastele kättesaamatus kohas.

Lisasoovitused

- ❖ Kasutada lapselukuga korki.
- ❖ Kasutada läbipaistmatust materjalist pudelit.
- ❖ Paigutada toode tööstuskaupade osakonda.
- ❖ Lisada järgmised ohulaused.
 - ALLANEELAMISE KORRAL loputada suud. MITTE kutsuda esile oksendamist.
 - NAHALE (või juustele) SATTUMISE KORRAL võtta viivitamata seljast kõik saastunud rõivad. Loputada nahka veega / loputada duši all.
 - SILMA SATTUMISE KORRAL loputada mitme minuti jooksul ettevaatlikult veega. Eemaldada kontaktläätsed, kui neid kasutatakse ja kui neid on kerge eemaldada. Loputada veel kord.
 - SISSEHINGAMISE KORRAL toimetada kannatanu värske õhu kätte ja hoida asendis, mis võimaldab kergesti hingata.

Juhend koostati äädikatootjate, jaekaubandusega tegelevate ettevõtjate, Maaeluministeeriumi, Sotsiaalministeeriumi, Veterinaar-ja Toiduameti ning Terviseameti koostöös aastal 2019.

² Mürgistusteabekeskuse infoliini logo soovi korral kasutamiseks:

<https://www.agri.ee/sites/default/files/pictures/logo/logo-murgistusteabekeskus-16662-cmyk.pdf>